

Ügyszám: NAIH-217-2/2021. 2021.05.
(Előzmény: NAIH/2020/7276.) 21.
Ügyintéző: [redacted]

Jegyzői titkárság
Érk.: 2021 MÁJ 20.

Fülöp Zsolt részére
polgármester

Szentendrei Közös Önkormányzati Hivatal

Szentendre
Városház tér 3.
2000

Szentendrei Közös Önkormányzati Hivatal Központi Iktató		
05/6-4/2021		
ÉRK.: 2021 MÁJ 20.		
ELŐSZÁM:	UTÓSZÁM:	ELŐADÓ: Dr. Kocsis László

Jegyzői titkárság
Érk.: 2021 MÁJ 19.

Tisztelt Polgármester Úr!

Amint arról a Nemzeti Adatvédelmi és Információs szabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) a korábbi megkeresésében is tájékoztatta, a GDPR¹ 57. cikk (1) bekezdés h) pontja², illetve az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 38. § (3) bekezdésének a) pontja alapján hivatalból vizsgálatot indított a Szentendrei Közös Önkormányzati Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) által 2020. február 17. és 2020. március 2. között, az EuroVelo 6 kerékpárúthoz tervezett híd helyszínéről tartott véleménynyilvánító szavazás (a továbbiakban: Véleménynyilvánító szavazás) során megvalósult adatkezelés jogszerűségének vizsgálatára.

I. Előzmény

1. Dr. Schramm Gábor jegyző 2020. február 14-én kelt levelében arról tájékoztatta a Hatóságot, hogy a Hivatal Véleménynyilvánító szavazást szervez 2020. február 17. napjától 2020. március 2. napjáig, amely szavazás nem minősül népszavazásnak.

A Véleménynyilvánító szavazást a Hivatal köztisztviselői bonyolítják le. Véleményt nyilváníthat minden 18. életévét betöltött, állandó lakóhellyel rendelkező szentendrei állampolgár. A szavazás meneteként a köztisztviselő ellenőrzi a véleménynyilvánító polgár személyazonosságát, ezt követően kizárólag a lakcímkártya számát rögzíti egy elektronikus táblázatba abból a célból, hogy a többszörözött véleménynyilvánítás elkerülhető legyen. A polgár előzetes tájékoztatást kap az adatai kezeléséről.

Kizárólag a lakcímkártya okmányazonosítóját, illetve az adatvédelmi nyilatkozaton a polgár aláírását kezelik a szavazás lezárultáig. A lakcímkártya sorszáma nem, hanem csak az érintett aláírása minősül álláspontjuk szerint személyes adatnak.

Az elektronikus rendszerbe felvitt lakcímkártya okmányazonosítója, valamint az adatvédelmi tájékoztató átvételéről szóló nyilatkozat a Véleménynyilvánító szavazást követően megsemmisítésre kerülnek. Minden esetben a polgár önkéntesen járul hozzá a fenti adatai kezeléséhez.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (a továbbiakban: GDPR);

² GDPR 57. cikk (1) „Az e rendeletben meghatározott egyéb feladatok sérelme nélkül, a felügyeleti hatóság a saját területén ellátja a következő feladatokat: [...]”

h) vizsgálatot folytat e rendelet alkalmazásával kapcsolatban, akár más felügyeleti hatóságtól vagy más közhatalmi szervtől kapott információ alapján;

2. A Hatóság a Hivatal Véleménynyilvánító szavazásról szóló tájékoztató levelében foglaltakkal kapcsolatban a 2020. június 18-án kelt, NAIH/200/1909/2. ügyiratszámú levelében ismertette álláspontját azzal, hogy mivel a válaszlevél keltének időpontjában a Véleménynyilvánító szavazás már lezárult, így valószínűleg az annak során kezelt adatok is vissza nem állítható módon törlésre kerültek, a válaszlevelében foglaltak a jövőbeli, hasonló típusú adatkezelések esetén iránymutatásként szolgálhatnak a Hivatal részére

A Hatóság válaszlevelében különösen az alábbiakra hívta fel a Hivatal figyelmét:

Az érintett személy lakcímkártyájának az okmányazonosítója is személyes adatnak minősül, tekintettel arra, hogy az egy olyan egyedi azonosító, amely kizárólag egyetlen emberrel hozható kapcsolatba, annak alapján tehát egyetlen természetes személy beazonosítása lehetséges.

A Hatóság álláspontja szerint továbbá az adatkezelés jogalapja nem a Hivatal tájékoztató levelében megjelölt, a GDPR 6. cikk (1) bekezdés a) pontja szerinti hozzájárulás, hanem az az e) pont szerinti, az Önkormányzat, mint adatkezelő közérdekű, vagy a ráruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges adatkezelésnek tekinthető.

A Véleménynyilvánító szavazást a Hivatal szervezte és annak lebonyolítását a Hivatalnál köztisztviselői jogviszonyban álló személyek végezték. Ugyan a szavazáson a részvétel nem volt kötelező, de azok esetében, akik részt vettek, a Hivatal tájékoztató levelében írt adatkezelés egyértelműen kötelező adatkezelésnek tekinthető, mivel a szavazó személy beazonosítása, valamint személyes adatai, azaz különösen a lakcímkártya adatainak kezelése nélkül a Hivatal nem lett volna képes meggyőződni arról, hogy az érintett személy a 18. életévét betöltötte, hogy szentendrei állandó lakos és hogy első ízben adja le a szavazatát.

II. A vizsgálat során megállapított tényállás:

1. A Véleménynyilvánító szavazásra a Hivatal tájékoztató levelében foglaltak szerinti – előző pontban ismertetett – elektronikus módon került sor 2020. február 17. és 2020. március 2. között, meghatározott helyszíneken.

A Véleménynyilvánító szavazással összefüggésben megvalósuló adatkezelés adatkezelője az adatkezelési tájékoztató szerint a Hivatal.

Az adatkezelési tájékoztatóban foglaltak szerint az adatkezelés célja a kerékpáros híd létesítésére vonatkozó szentendrei lakossági vélemény megismerése. A véleményt nyilvánítani szándékozó személyek, azaz a szentendrei állandó lakóhellyel vagy települési szintű lakóhellyel rendelkező, 18. életévét betöltött polgárok személyesen a személyi igazolvány vagy az útlevél vagy a jogosítvány, vagy a diákigazolvány felmutatásával a Hivatal személyi állományában dolgozó köztisztviselő előtt igazolták magukat. Az érintettek azt követően tudtak elektronikus úton véleményt nyilvánítani, hogy a lakcímkártyája okmányazonosítóját – amely az adatkezelési tájékoztatójában foglaltak szerint nem személyes adat – a Hivatal dolgozója egy elektronikus vezérelt táblázatba feljegyezte, és az adatkezelési tájékoztatóhoz kapcsolódó „Nyilatkozat személyes adatok kezeléséhez” elnevezésű nyomtatványt aláírták. A szavazásra ezt követően anonim módon, elektronikusán, a helyszínen rendelkezésre álló tableten volt lehetőség.

2. A Hivatal a Véleménynyilvánító szavazást megelőzően nyújtott – előző pontban hivatkozott – tájékoztatásában előadta, hogy álláspontja szerint az érintettek lakcímkártyájának okmányazonosítója nem minősül személyes adatnak, csak az érintettek aláírása. Ugyancsak ezt tartalmazza a Véleménynyilvánító szavazással kapcsolatos adatkezelésre vonatkozó adatkezelési tájékoztató is.

A Hivatal válaszleveléhez csatolta a „Nyilatkozat személyes adatok kezeléséhez” elnevezésű nyilatkozatot, miszerint „*Alulírott kijelentem, hogy jelen nyilatkozat aláírásával egyidejűleg az adatkezelési tájékoztatót megismertem és tudomásul vettem. Hozzájárulok, hogy az*

adatkezelési tájékoztatóban meghatározott Adatkezelő az általam megadott adatomat – jelen esetben az aláírásomat – az adatkezelési tájékoztatóban megadott cél érdekében az adatkezelés időtartamáig kezelje.”

A lakcímkártya okmányazonosítóját a Hivatal kizárólag a véleménynyilvánító szavazás időtartama alatt kezelte, a táblázatba foglalt adatok a szavazás befejezését követően haladéktalanul még aznap, 2020. március 2-án megsemmisítésre kerültek. Az elektronikus táblázatról képernyőmentést csatolni emiatt nem tud már.

3. A Hivatal az adatkezelés jogalapjaként – összhangban az adatkezelési tájékoztatóban foglaltakkal – a GDPR 6. cikk (1). bekezdés a) pontja szerinti önkéntes hozzájárulást jelölte meg.

A Hatóság megkeresésére adott válaszlevelében azonban kiemelte, hogy a Hatóság a 2020. június 18-án kelt, NAI/2020/1909/2. ügyiratszámú levelében ugyan arról tájékoztatta a Hivatal Jegyzőjét, hogy álláspontja szerint – a Hivatal minősítésével ellentétben – az érintett személy lakcímkártyájának okmányazonosítója is személyes adatnak minősül tekintettel arra, hogy az egy olyan egyedi azonosító, amely kizárólag egyetlen emberrel hozható kapcsolatba, annak alapján egyetlen természetes személy beazonosítása lehetséges, a Hivatal azonban a Hatóságnak a lakcímkártya okmányazonosítója vonatkozásában kifejtett nem kötelező érvényű álláspontjával nem tud azonosulni, de szívesen fogadnak minden olyan javaslatot, amely annak kiválthatóságával is biztosítja az érintett személy önkéntes alapú igazolhatóságát.

4. Az érintettek adatkezeléséről történő tájékoztatása a válaszlevélhez másolatban csatolt adatkezelési tájékoztatóban foglaltak szerinti tartalommal történt, a tájékoztatót az érintettek rendelkezésére bocsátották nyomtatott formában is, illetve a szavazás helyszínein is ki voltak függesztve. A tájékoztatóban foglaltak megismerését az érintettek a „Nyilatkozat személyes adatok kezeléséről” nyomtatvány aláírásával igazolták.

5. A Hivatal a Hatóság megkeresésére akként nyilatkozott, hogy az aláírásokat tartalmazó nyilatkozatok, valamint az érintettek lakcímkártyájának okmányazonosítóját tartalmazó elektronikus táblázat haladéktalanul megsemmisítésre került. Ennek megtörténtét írásos dokumentum csatolásával igazolni nem tudják; a megsemmisítésről jegyzőkönyv nem készült tekintettel arra, hogy ilyen jellegű kötelezettséget jogszabály nem ír elő az adatkezelő számára.

III. A Hatóság megállapításai

1. A GDPR fogalom meghatározása alapján [GDPR 4. cikk 1. pont] személyes adat az azonosított vagy azonosítható természetes személyre („érintett”) vonatkozó bármely információ; azonosítható az a természetes személy, aki közvetlen vagy közvetett módon, különösen valamely azonosító, például név, szám, míg az adatokon elvégzett bármely művelet, így például az adatok gyűjtése, rögzítése, tárolása adatkezelésnek³ minősül.

A Hivatal az aláírásgyűjtés során – nyilatkozata és a mellékelt adatkezelési tájékoztató szerint – az érintettek aláírását és a lakcímkártyájuk okmányazonosítóját rögzítette.

A Hatóság megerősíti a 2020. június 18-án kelt, NAIH/2020/1909/2. ügyiratszámú levelében tett megállapítását, miszerint a magánszemély aláírása mellett a lakcímkártya okmányazonosítója is az érintett személyes adatának minősül, mivel az egy olyan egyedi azonosító, amely kizárólag egyetlen emberrel hozható kapcsolatba, azaz egyetlen természetes személy beazonosítása lehetséges az alapján.

³ GDPR 4. cikk 2. pont: „adatkezelés: a személyes adatokon vagy adatállományokon automatizált vagy nem automatizált módon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, így a gyűjtés, rögzítés, rendszerezés, tagolás, tárolás, átalakítás vagy megváltoztatás, lekérdezés, betekintés, felhasználás, közlés továbbítás, terjesztés vagy egyéb módon történő hozzáférhetővé tétel útján; összehangolás vagy összekapcsolás, korlátozás, törlés, illetve megsemmisítés.”

Ezt erősíti meg a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 11. § (1) bekezdés m) pontjában foglalt rendelkezés is, amely szerint a polgár személyes adata a személyi azonosítójáról és lakcíméről kiadott hatósági igazolványának okmányazonosítója.

Amennyiben valamilyen módon személyes adat kezelésére kerül sor, akkor ehhez a cél meghatározása, és megfelelő úgynevezett adatkezelési jogalap szükséges, amelyre a személyes adatok kezelésének általános eseteiben a GDPR 6. cikk (1) bekezdése⁴ szerinti jogalapokra hivatkozással kerülhet sor.

A Hivatal a Hatóság megkeresésére adott válaszában – egyezően a válaszleveléhez csatolt adatkezelési tájékoztatóban foglaltakkal – azt a tájékoztatást adta, hogy a Hivatal által történő adatkezelés jogalapja – értelmezésük szerint csak az aláírás, mint a gyűjtött adatok közül egyedül személyes adatnak minősülő adat estében – a GDPR 6. cikk (1) bekezdése szerint az érintettek önkéntes hozzájárulása.

A Hatóság az adatkezelés jogalapja tekintetében is megerősíti a 2020. június 18-án kelt, NAIH/2020/1909/2. ügyiratszámú levelében tett – és az előzőekben az 1. 2. pontban már kifejtett - megállapítását, miszerint az adatkezelés jogalapja – ellentétben a Hivatal megállapításával és a csatolt adatkezelési tájékoztatóban foglaltakkal – nem a GDPR 6. cikk (1) bekezdés a) pontja szerinti hozzájárulás, hanem az a Hivatal közérdekű, vagy a ráruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladata végrehajtásához szükséges adatkezelésnek tekinthető.

A Hatóság a vizsgálata során megállapította, hogy a Véleménynyilvánító szavazáshoz kapcsolódó adatkezelési tájékoztatóban a Hivatal – a fentiekben kifejtettek szerint – az érintetteket nem tájékoztatta megfelelően valamennyi, a szavazás során általa kezelt személyes adatról, valamint az adatkezelés jogalapjáról.

A GDPR rendelkezései alapján az adatkezelés jogszerűségéhez számos követelményt kell teljesíteni. Ezek közül kiemelt szerepe van a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) pontjában⁵ foglalt jogszerűség, tisztességes eljárás és átláthatóság elvének, amellyel összefüggésben a (39) preambulumbekkezdés kimondja továbbá, hogy a természetes személyek számára átláthatónak kell lennie, hogy a rájuk vonatkozó személyes adataikat hogyan gyűjtik, használják fel, azokba hogy tekintenek bele vagy milyen egyéb módon kezelik, valamint azzal összefüggésben, hogy a személyes adatokat milyen mértékben kezelik és fogják kezelni. Az átláthatóság elve vonatkozik az érintetteknek az adatkezelés valamennyi lényeges körülményéről történő tájékoztatására is.

A GDPR 13. cikke határozza meg, hogy melyek azok az információk, amelyekről az érintetteket tájékoztatni kell az adatok megszerzésének időpontjában.

Fentiek alapján a Hatóság megállapította, hogy a Hivatal nem nyújtott az érintetteknek egyértelmű, megfelelő és valós tájékoztatást személyes adataik kezelésének valamennyi lényeges körülményéről, megsértve ezáltal a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) pontját, 5. cikk (2) bekezdését és a 13. cikk (1)-(2) bekezdését.

2. A Hivatal nyilatkozata szerint az aláírásokat tartalmazó nyilatkozatok és az érintettek lakcímkártyájának sorszámát tartalmazó elektronikus táblázat a Véleménynyilvánító

⁴ GDPR 6. cikk (1) „A személyes adatok kezelése kizárólag akkor és annyiban jogszerű, amennyiben legalább az alábbiak egyike teljesül:

a) az érintett hozzájárulását adta személyes adatainak egy vagy több konkrét célból történő kezeléséhez;
b) az adatkezelés olyan szerződés teljesítéséhez szükséges, amelyben az érintett az egyik fél, vagy az a szerződés megkötésével megelőzően az érintett kérésére történő lépések megtételéhez szükséges;
c) az adatkezelés az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges;
d) az adatkezelés az érintett vagy egy másik természetes személy létfontosságú érdekeinek védelme miatt szükséges;
e) az adatkezelés közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges;
f) az adatkezelés az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezen érdekekkel szemben elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé, különösen, ha az érintett gyermek.

Az első albekezdés f) pontja nem alkalmazható a közhatalmi szervek által feladataik ellátása során végzett adatkezelésre.”

⁵ GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) kezelést jogszerűen és tisztességesen, valamint az érintett számára átlátható módon kell végezni („jogszerűség, tisztességes eljárás és átláthatóság”).

szavazást követően, azaz 2020. március 2. után haladéktalanul megsemmisítésre került. Ennek megtörténtét azonban írásos dokumentummal igazolni nem tudják, a megsemmisítésről nem készült jegyzőkönyv, mivel álláspontjuk szerint ilyen jellegű kötelezettséget jogszabály nem ír elő az adatkezelő számára.

A Hatóság ezzel kapcsolatban felhívja a Hivatal figyelmét a GDPR 5. cikk (2) bekezdésében⁶ foglalt elszámoltathatóság elvére, miszerint az adatkezelő felelős azért, hogy adatkezelése megfeleljen a személyes adatok kezelésére vonatkozó valamennyi elvnek és képesnek kell lennie e megfelelés igazolására is.

Az elszámoltathatóság az adatvédelmi megfelelés érdekében tett intézkedések vállalását és azok dokumentálását jelenti, továbbá azt a kívánalmat, hogy ezt a megfelelést az adatkezelő igazolni is tudja. A GDPR-ba ütköző adatkezelés miatt okozott kárt ugyanis az adatkezelő, illetve adott esetben az adatfeldolgozó köteles megtéríteni.

Mindezek alapján a Hatóság megállapította, hogy a Hivatal megsértette a GDPR 5. cikk (2) bekezdésében foglalt elszámoltathatóság követelményét azáltal, hogy nem tudta igazolni a Hatóság felé az általa a Véleménynyilvánító szavazással összefüggésben kezelt személyes adatok törlését, dokumentumok megsemmisítését.

Tekintettel azonban arra, hogy a Hivatal nyilatkozata szerint a Véleménynyilvánító szavazással összefüggésben általa gyűjtött személyes adatokat törölte, illetve az azokat tartalmazó dokumentumokat megsemmisítette, a Hatóság az Infotv. 53. § (5) bekezdés b) pontja⁷ alapján a vizsgálatot megszüntette.

A Hatóság azonban felszólítja a Hivatalt, hogy a jövőben tartózkodjon jogellenes adatkezelés végzésétől és tervezett adatkezelési műveleteit a GDPR rendelkezéseivel összhangban végezze.

Budapest, 2021. május „14”

Üdvözlettel:

Dc. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár

⁶ GDPR 5. cikk (2) bekezdés Az adatkezelő felelős az (1) bekezdésnek való megfelelésért, továbbá képesnek kell lennie e megfelelés igazolására („elszámoltathatóság”)

⁷ Infotv. 53. § (5) A Hatóság a vizsgálatot megszünteti, ha
b) a vizsgálat folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn.

